

9. V obrázku na str. 31 nechápu, proč zde není literatura, když v poslední kapitole se jí autor podrobně věnuje.

10. U techniky rozlišení je podle mého názoru podstatné alespoň naznačit, jakou roli hraje reinterpretace poměru ratio decidendi a obiter dictum u analyzovaných starších precedentů.

11. O tvrzené flexibilitě anglického práva (str. 40) mám výrazné pochybnosti. Vytvoření nového precedentu není nijak běžnou a jednoduchou záležitostí. Počty anglických soudců, kteří jsou kompetentní k přijímání precedentů, jsou značně omezené a soudní poplatky u vyšších soudů velmi vysoké. Především ale je poněkud v rozporu tvrzení, že výhodou anglického práva je jeho flexibilita a současně tvrdit, že jeho nevýhodou je jeho rigidita.

12. Asi by práci hodně prospělo uvést nějaký příklad uvažování anglického soudce v konkrétním případě. Anglický soudce uvažuje silně konkrétně a je pro něj těžko pochopitelné, jak může kontinentální soudce rozhodovat na základě nějaké právní normy, kterou anglický soudce považuje spíše za abstraktní zásadu. Trošku se zde podléhá iluzi, kdy kontinentální soudce si idealizuje možnosti soudce anglického a naopak.

13. Na str. 47 se hovoří o tzv. parlamentním úmyslu. Jde přirozeně o fikci, což není nic divného. My přece, když hovoříme o zákonodárci, nemáme v žádném případě na mysli ony konkrétní poslance parlamentu, o jejichž právní úrovni si z jejich projevů může učinit dostatečně jasnou představu. Podobně tomu jistě bude i v anglickém prostředí.

Celkově ovšem mohu konstatovat, že práce přes uvedené poznámky v zásadě splňuje cíle, které si autor předsevzal. Rozhodně práce překračuje úroveň běžných diplomových prací na dané téma.

Doporučuji proto diplomovou práci F. Kratochvíla k obhajobě.

Malý London 10. února 2014

JUDr. František Cvrček, CSc.

Posudek k diplomové práci F. Kratochvíla

Prameny anglického práva

1. Práce obsahuje čtyři základní kapitoly a je doplněna Úvodem, Závěrem, anglickým resumé a přehledem použité literatury. V první kapitole se diplomant zabývá obecně právními systémy a jejich klasifikací. V druhé kapitole jde obecnou charakteristiku pramenů práva. Třetí kapitolu autor věnoval historickým základům anglického práva a konečně ve čtvrté kapitole, která je základem práce, autor popisuje současné prameny anglického práva. Proti členění práce vzhledem k probíranému tématu nelze v zásadě nic namítat.

2. Práce je napsána srozumitelně a jasně. Odkazy a citace nesplňují požadavky platné citační normy.

3. Obecně, a to i autor sám zdůrazňuje, je zřejmé, že takto rozsáhlé téma je velmi obtížně zpracovatelné. V daném případě se nemůže jednat o nic jiného, než o stručnou kompilaci z příslušné literatury. K použité literatuře mám připomínku týkající se váhy jednotlivých pramenů. Je poněkud podivné, že autor v první části cituje přímo Tóthovou (str. 5) a přitom nemá přímý odkaz na Davida, a toho dokonce nemá ani v použité literatuře. Jistě by se dalo pracovat s prameny poněkud uvážlivěji.

4. Na str. 4 autor používá citaci, ve které se tvrdí, že právní systém je „logickým uspořádáním právních norem“, zatímco na str. 14 tvrdí, že anglické právo „se vytvářelo ad hoc a nemá racionální a logicky promyšlenou formu a symetrii“. Tedy buď jedno nebo druhé.

5. Polemizovat se jistě dá s tvrzením autora, že David nespecifikuje kritéria členění velkých právních systémů. Problém u Davida je poněkud v něčem jiném. Jde o to, že formální prameny práva nestačí na rozlišení systému práva tzv. socialistických zemí a práva kontinentálního. Proto kritérium formálních pramenů David kombinuje s kritériem hodnotové orientace právních systémů ve vztahu individuum a kolektiv. Ostatně z velké části jsou práce Davida dnes překonané a bylo by vhodné se opřít o novější literaturu. Ostatně totéž by bylo možné říci i o pracích V. Knappa z této oblasti. Dostí sporným se jeví i představa, že by bylo možné považovat právo střeoevropských zemí za nějaký zvláštní systém.

6. Na str. 11 autor tvrdí, že právní norma je základním pramenem práva. To je ovšem pochybné, neboť právní norma je teoretická konstrukce kontinentálního práva. Prameny práva jsou potom zdroje, odkud tyto normy čerpáme. V teorii anglického práva bychom se s právní normou nesetkali. Je zjevný rozdíl mezi právním předpisem a právní normou, alespoň naše teorie je na tomto rozlišení postavena.

7. Některé termíny nejsou zcela vhodně zvolené. Místo „společné právo“ pro common law je vhodnější používat „obecné právo“, jak dále autor sám činí a např. místo „kancelářské soudy“ bych považoval za vhodné užít „kancléřské soudy“ (str. 25,26).

8. V kapitole věnované historii anglického práva mně chybí zmínka, že původně šlo o privilegium. Podobně pro fungování anglického práva je významná role samosprávy, kterou autor nezmiňuje.